

FUCK the sheep! AND the wolves...

Inleiding:

In 2014 heb ik met vrouw en kind
Nederland verlaten en geprobeerd een
relatie en leven opnieuw op te bouwen in
het Duitse Ertsgebergte,
de voormalige DDR.

Dit boek gaat over de 11 jaar dat ik hier ben.
Het is een eerlijke, harde, sombere en
soms grappige kijk door de ogen van een nu
55 jarige man, huisvader, ooit rebel at heart
maar nu getemd en uitbeloeid.

Denkend aan hoe het had kunnen zijn.

Hoe het had moeten zijn.

Wanneer een vechter denkt aan stoppen
met vechten...

Hoofdstuk 1

Vast in het Grijs

Ik zit hier. Rum-cola in mijn hand. Niet eens omdat het lekker is, maar omdat ik anders moet nadenken.

Buiten hetzelfde uitzicht als gisteren. En eergisteren.

En vorig jaar. Mist die als een depressieve dweil tussen de heuvels hangt. Alsof zelfs de natuur er geen zin meer in heeft. Alsof de wolken zelf met burn-out op de bank liggen.

Maandag is hier precies hetzelfde als vrijdag. Lente voelt als herfst. En zomer? Dat is gewoon de regen zonder jas. Alles is grijs. Zelfs het grijs is grijs.

Ik ben Nederlander. Ik kom uit een land waar mensen tenminste nog doen alsof ze leven. Waar iemand af en toe een roze flamingo op z'n balkon zet. Waar graffiti soms kunst is in plaats van alleen maar "Kevin loves Mandy 2004". Waar mensen hun muren verven in kleuren die niet alleen in begrafenisondernemingen te vinden zijn.

Hier? Hier is alles gestold. De huizen, de mensen, hun gezichten. Eén groot openluchtmuseum van mislukte

dromen. Alsof iemand in 1983 op de pauzeknop heeft gedrukt en iedereen heeft gezegd: “Prima zo. Laat maar doodbloeden.”

Ze noemen het hier ‘Ostalgie’. Een soort zelfbedachte vorm van culturele Stockholm-syndroom. “Vroeger was alles beter.” Nee, vroeger hadden jullie gewoon minder spiegelglas en geen idee wat er buiten het dal gebeurde.

“Dat hebben we altijd zo gedaan,” zeggen ze dan. Dat zeggen mensen ook over incest in bepaalde dorpen. Maakt het niet ineens een goed idee.

Ik hoor hier niet. Echt niet. Heb ik ook nooit gedaan.

Ik ben gestopt met proberen.

Alles wat ik ben, alles wat ik mooi vind, botst hier tegen een betonnen muur van middelmatigheid.

Muziek die verder gaat dan Roland Kaiser? Verdacht.

Kleding met kleur? Arrogant. Eten met smaak? “Dat hoeft voor mij niet zo.” En denken – écht denken – dat is hier net zo welkom als een Jehova’s getuige op een vrijdagavond.

Ze hebben het niet eens door, hoe klein hun wereld is.

Of ze willen het niet doorhebben.

De horizon is hier geen lijn in de verte, het is de rand van hun asbak.

Dus ik drink. Niet uit woede. Niet omdat ik verdrietig ben. Maar omdat het hier het enige is wat beweegt.

Tijd gaat er niet sneller van. Maar je merkt het minder.
En dat is al heel wat, op een plek waar zelfs de
secondewijzer met tegenzin tikt...

Hoofdstuk 2:

Papieroorlog

2014.

We verhuizen hierheen. Na een paar bezoeken met m'n vrouw denk ik nog: Rustiger. Netter. Mensen die je recht aankijken in plaats van door je heen. We hebben een kind. Ruimte en stilte – dat klinkt als iets wat je jezelf en je gezin gunt als je geen zin meer hebt in het gedoe van het overbevolkte en gefrustreerde Nederland.

Het begin is verraderlijk normaal. Zonnetje, glimlachjes. Mensen die “Glück Auf” (hallo) zeggen met een soort overtuiging die je bijna gelooft.

Ik denk nog: “Misschien heb ik me vergist. Misschien is dit wél een plek waar het werkt.”

Nee dus.

Niks werkt hier. Behalve het koffiezetapparaat van het gemeentehuis, en dat maakt niet eens senseo uit 2007.

Een auto op naam zetten?

Je moet eerst door vijf overheidslagen, zeven stempels verzamelen alsof je in een DDR-variant van Monopoly zit, en dan op gesprek bij drie ambtenaren die kijken alsof jij degene bent die hun hond heeft aangereden en daarna het lijk heeft gejat voor de barbecue.

Een huis huren? Eerst een stapel papier zo dik dat je er een tuinhuis van zou kunnen bouwen. Daarna twee maanden wachten. Of drie. Of gewoon voor altijd. Misschien hoor je nog iets. Misschien ook niet. Misschien is dat het systeem hier: wachten tot je het zelf opgeeft.

Ik vraag: “Kan het ook online?”

Lachsalvo. Niet het soort lachen waar je blij van wordt. Meer het geluid dat je maakt als je weet dat je aan je twaalfde darmonderzoek toe bent.

“Online? Nee joh, dat hebben we hier niet nodig. Wij doen alles persoonlijk.”

Persoonlijk betekent: jij staat te wachten in een gang die ruikt naar vergaan plastic en wanhoop, tussen mensen met gezichten alsof ze al bij geboorte hun laatste hoop hebben afgestaan.

Alles hier is óf verplicht óf verboden. En wat er tussenin zit, moet eerst door drie lagen vergunningen, stempels, parafen en handtekeningen van mensen met titels als **Sachbearbeiter zweiter Klasse für nicht-elektronische Anfragen.**

En ja hoor, voor élk denkbaar probleem is er een formulier. Formulieren die ruiken alsof ze ooit door een gestorven hamster zijn ingevuld en daarna in een la zijn gestopt tot het papier zelf om genade smeekte.

Ik probeer vriendelijk te blijven. Echt.

Maar dat lukt niet.

Ze kijken naar mijn naam, zien de tattoo in m'n nek en denken: buitenlander, vast crimineel. De enige kans die ik krijg is de kans om op te rotten.

En het lullige is: ze zeggen het niet hardop, maar je voelt het aan alles...

Hoofdstuk 3:

Welkom

Het eerste appartement in Oost-Duitsland.

Woonkamer, keuken, badkamer, twee slaapkamers. Op het eerste gezicht niks mis mee. Alles leek schoon, rustig, degelijk. De vrouw van de verhuurder glimlachte terwijl ze ons de kelder liet zien.

“Hij is wel droog hoor... maar ik zou m’n mooiste kerstspullen er niet neerzetten.”

Had ik toen maar gewoon omgedraaid. Had ik geluisterd. Had ik daar in dat trappenhuis maar een sigaret opgestoken en gezegd: “We zoeken wel wat anders.”

Maar nee.

Een maand later was die kelder natter dan m’n eerste vriendinnetje tijdens ons eerste afspraakje.

M’n oude spelcomputers – zorgvuldig bewaard sinds de jaren tachtig – ze waren nu niks meer dan roestige blikken lijken. De spelmodules? Dood. Gewoon klinisch dood. Foto’s uit m’n jeugd: één grote

beschimmelde klont nostalgie. Niet meer los te krijgen.

En de effectpedalen van mijn bandtijd? Elektronisch wrakhout. Herinneringen, platgedrukt onder een vochtige, Oost-Duitse middelmatigheid.

Maar het kon nóg erger.

Amper twee weken na de verhuizing besloot de verhuurder – een man met het charisma van een leeg busstation – om zijn hele pand van buiten te laten isoleren. Steigers rondom ons appartement, maandenlang. Bouwvakkers liepen voor onze ramen langs alsof we in een dierentuin woonden.

Slaapkamer, woonkamer, badkamer – overal vreemde koppen achter dun glas.

De herrie was misdadig. Boorhamers vraten zich in de muren alsof we in een mierenhoop woonden. Van zeven uur 's ochtends tot de laatste zenuw het opgaf.

Huurskorting? Natuurlijk niet.

Excuses? Waarom zou je excuses maken als je geworteld bent in een cultuur waar empathie gezien wordt als karakterzwakte?

En dan begon om 5:30 uur 's ochtends het tweede bedrijf van de hel. Zijn kinderen boven – rennend, gillend, trommelend alsof ze auditie deden voor een Wagner-opera in ADHD-stijl.

Elke. Verdomde. Dag. Ook in het weekend. Zo hard dat het pleisterwerk van onze plafonds begon te sneeuwen.

Ik vroeg om een gesprek.

“Kinder müssen spielen,” zei hij, vriendelijk.

Met dat typische Oost-Duitse gezicht: een glimlach die tegelijk passief-agressief én moreel superieur is.

Alsof je een klacht indient bij een kerkkoor.

Eén keer douchte ik na tien uur 's avonds. Geen woorden. Geen kloppen. Alleen het “stille signaal”: loeiende voetstappen boven ons, deuren die nét iets te hard dichtvielen. Passief-agressieve Morsecode.

En toen kwam de jaarafrekening van gas/ water/ stroom. Een nabetaling die eruitzag alsof iemand dronken met een dobbelsteen en een dartbord de bedragen bij elkaar had gegoooid. We gingen naar een advocaat. Die keek ernaar, bladerde, fronste.

“In 25 jaar heb ik nog nooit zo iets gezien,” zei hij. “Dit is geen fout. Dit is... creatief.”

We zegden de huur op. Vonden een ander huis.

Mooier. Zonder steigers. Zonder plafond dat zichzelf afscheidt van het leven.

Ik dacht: het ergste hebben we gehad.

Fout.

Dit was alleen de proloog.

Oost-Duitsland heeft nog veel meer lessen in petto voor mensen zoals ik.

Mensen met verwachtingen.

Mensen met een droom en een gezonde vechtlust die droom waar te maken...

Hoofdstuk 4:

Kouwe klauwenwerk

Na de verhuizing naar Oost-Duitsland zocht ik rust.

Ik vond leegte.

Mijn vrouw werkte.

Mijn zoon zat in de crèche.

En ik? Ik zat.

Elke dag. Urenlang. Aan het raam.

Als een gepensioneerde zonder hobby's, zonder verleden, zonder iets anders dan een blik op het steigerwerk voor het huis.

Ik luisterde naar boorhamers alsof het meditatie was.

En toen de bouwvakkers eindelijk vertrokken, dacht ik even dat het beter zou worden.

Mis.

De stilte was erger dan het lawaai.

Stilte met een echo.

Vrienden maken? Vergeet het maar.